

Hit, bátorság, makulátlanság – Nagy Gáspár

Az élet egy röpké pillanat. Átsuhan rajtad, észre sem veszed. A tíz éve halott barátunk, Nagy Gáspár diákként szinte most futott le Szent Márton hegyéről – a pannonhalmi tarisznyában erkölcs, tudás, meg nem adás, tisztesség –, s máris a kőszobrával találkozhatunk. Élő, lüktető szobrával, amely maga is *élet*. Akarjuk, nem akarjuk, ez a tekintet átlát az ősködön – vallat bennünket.

Szigorral, netán megbocsátó mosollyal? Ki-ki kiválaszthatja a neki szánt, pontosabban általa érzett gesztust. Joga van-e az ugyan csupán szoborként élőnek vallatni bennünket? Hogyne volna, hiszen a példás életet sokszoros harcban megélő költő makulátlan tartást hagyott maga után: az 1956-os magyar forradalom szellemén való öröködést.

Ő igazán tudta, hogy gyilkos és áldozat sosem cserélhető össze – még napjainkban is vannak (Sütő András szavával) „sántafejű gyalogosok”, akik igyekeznek bemocskolni forradalmunk tisztaságát –, hiszen akkor megikrásodik a Föld, tetűk-rágcsálók szabad területe lesz a kozmosz. Aki egész életében gáncstalan lovag volt, az nem engedheti meg, hogy meggörbüljön a világ gyémánttengelye.

Életét is kockáztatva rengeteget küzdött azért – szembenézve a szovjettel, a hódítót kiszolgálókkal és a hernyótalpasokat segítő itteni siserahaddal –, hogy arra a *szabadságpárnára* hajthassuk a fejünket, amelyet mi tömtünk meg (Istenem, hol van a hajdani szalma jó illata!) bátorsággal, önbecsüléssel, a fölvetett fő méltóságával, a közösségért aggódó szavakkal s a közjót szolgáló lelkiismerettel.

Nagy Gáspár, szeretett barátunk, Gazsi, Bértavarról, egy Vas megyei kis faluból hozta magával a tisztán szólást s a munka örömét. S ezt gazdagította a hit, az Úrba vetett bizodalom. Nem

volt forradalmár alkat, ám a vallás parancsszava – ne hazudj! – arra kényszerítette, hogy mindig, mindenkor az igazság mellett álljon ki. Vagyis a rút, mi több: gyalázat megnevezésével teremtett *lelki béke* légyen megnyugvása, az elszenvedett pofonok ellenében vigasza.

„és nekünk nem szabad feledNI / a gyilkosokat néven nevezNI!” – íme nevezetes versének kemény egyértelműséggel mondott parancsszava! És az októberünk harmincadik évfordulójára írott költemény? Az a bizonyos júdásfa, az ezüstben játszó, harminc évgyűrűjével kábító „drága” – nem véletlenül tiltották be a verset közreadó Tiszatáját –, a gerincteleneket megtéveszthette, ám aki a forradalom tisztaságán öröködött, az előtt vérlázító volt *szemtelen* növekedése.

Honnan volt erőd, merszed, barátunk, kőszoborrá vált társunk, hogy kockáztatván családot sorsát, csak az általad vélt – később egyetemesé váló – igazat lobogtasd? A föld szaga, jó illata, a korán véredbe ivódott kétkezi munka, az időközben gyarapodó, csaknem világot lebíró, *szellemmé* vált tudás, a Balassitól Nagy Lászlóig a magyar írók nagyjait kardvívókká nevelő erkölcs segítette ténykedésed?

Igen, ez a *mindenség-katedrális* volt otthonod, fölnevelő dajkad.

Verseidről, szépprózádról és esszéidről – zűrzavaros korunk megbecsülheti magát bennük – sokszor szólunk. Szemed, szemüveged őket is csillogtatja. De még inkább a belülről jövő hitedet: „de a remény sohasem meghaló, / ha minden utolsó szalmaszál / ABBÓL A JÁSZOLBÓL VALÓ!”

Nagy Gáspár, Gazsikánk, a kőarcod kőmosolyában is rejtező szigor mindvégig legyen bátorítónk! Nemzedékek számára a *makulátlanságot* életigazsággá avató erő!